

illis ultra unam dietam a sine Sue Diœcesis ad iudicium evocetur, five ne iudices a Sede Apostolica deputati extra Civitatem, & Diœcesim in quibus fuerint deputati contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vires suas committere, seu aliquos extra suam Civitatem, & Diœcesim in quibus fuerint deputati contra quoscumque procedere, aut alii, vel aliis vires suas committere, seu aliquem extra suam Civitatem, & Diœcesim evocare præsumant, & de duabus dietis in consilio Generali edita, ac aliis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aut si aliquibus communiter, vel divisim a dicta sit Sede indultum, quod interdicti suspendi, vel excommunicari, seu quod studia Generalia nisi ab aliis studiis similibus ad certam locorum distantiam remotis locis erigi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi mentionem. Ac aliis privilegiis quibuscumque quibusvis aliis generalibus studiis concessis & eorum statutis, & consuetudinibus &c. juramento, & Apostolica auctoritate roboratis illis præsertim quibus forsitan in eisdem Studentes, five licentiatii quod alibi ratione studii non resideant, vel gradum sine insignia non recipient antedicta. jure jurandi Religione affirmari distinguantur; quidem juramenta hæcenus præstita dumtaxat penitus tollimus, & ad illorum observantiam non teneri auctoritate, & scientia similibus decernimus, ac ipsa juramenta habemus, & haberi volumus pro infectis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Conclusiones.

§. 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, concessionis, commissionis, mandati, constitutionis, & voluntatis infringere, &c.

Dat. die 4. Aprilis Anno Domini 1460. Pontif. An. II.

Datum Senis Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo sexagesimo, pridie Nonas Aprilis Pontificatus Nostri Anno Secundo.

VII.

Retractatio eorum, quæ ipse Pontifex, in minoribus existens, scripserat pro Concilio Basileensi contra Eugenium Quartum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Rectori, & Universitati Scholæ Colonienfis, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Enarratio ante actorem.

IN minoribus agentes, non sacris ordinibus initiati, cum Basileæ inter eos versaremur, qui se generale Concilium facere, & universalem Ecclesiam representare aiebant, dialogorum quendam libellum ad vos scripsimus, in quo de auctoritate Concilii generalis, ac de gestis Basileensium, & Eugenii Papæ contradictione, ea probavimus, vel damnavimus, quæ probanda vel damanda censuimus, quantum cupiebamus, tantum defendimus, aut oppugnabimus; nihil mentiti sumus, nihil ad gratiam, nihil ad odium retulimus, existimavimus bene agere, & recta incedere via: nec mentis nostræ aliud erat objectum, quam publica utilitas, & amor veri. Sed quis non errat mortalis? Sapientem inquit Philosophi nunquam errare, verum est. At qui sapiens, nisi bonus? Quis bonus, nisi solus Deus? Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usque ad unum, inquit Propheta Regius; Declinavimus, & nos ab utero matris, erravimus in invicem, & non in via: ambulavimus in tenebris, & procul à vera luce recessimus, nec nobis tantum erravimus, alios quoque in præcipitum traximus, & cæcis ducatum præbentes cæci, cum illis in foveam recidimus. Forsitan, & aliquos ex vobis scripta nostra decipere, & in devia deduxerunt, quorum sanguinem si de manibus nostris requirerit Dominus, non habemus quod respondere possimus, nisi nos, ut homines, peccavisse; qui arbitantes rectum iter ostendere, obliquum monstravimus. In misericordia tantum Dei spes nostra sita est, quæ super omnia opera eius elucet. Sed haud quamquam satis fuerit divinam misericordiam implorare, & dicere, Parce Domine, parce peccatis nostris, nisi pro viribus vulnera, quam diximus, veritate curare annitiamur, & sic est in fabulis, Sagitta, quæ vulneravit, afferat opem: sive ut canit Ecclesia, Medelam inde ferat, hostis unde læserat. Mortem quidam, prius sibi consciverint, quam videri velint aliquando male sensitse, & nonnulli ne vel ad horam videantur errasse, semper errant, & dum ad minimam tolerare honoris jacturam nequeunt, totum abiciunt, & perpetua notantur infamia, & in pessimas prolabantur hæreses. Qui ne appareant inconstantes, pertinaces efficiuntur. Superbissimi hoc agunt, qui videri dii, non homines volunt, quales Constantia combusti sunt nostra ætate in magno Conventu, Hieronymus, & Joannes hæresiarcha.

§. 1. Nos homines sumus, & homines erravimus. Neque imus inficias, multa, quæ diximus, scripsimus, egimus, damnari posse: verum non ut Arrius, Eutyches, Macedonius, aut Nestorius, & alia blasphemorum turba, ex animo damnatam viam elegimus, seducti peccavimus, ut Paulus; & ignoranter persecuti fuimus Ecclesiam Dei, & Romanam primamque Sedem. Propter quod prostrati ante oculos divinæ pietatis, supplices oramus: Delicta juventutis meæ, & ignorantias ne memineris, &c. Pudet erroris, pænitet male dictorum scriptorumque, vehementer pænitet: plus scripto, quam facto nocuimus. Sed quid agamus? Scriptum & semel emissum volat irrevocabile verbum. Non sunt in potestate nostra scripta, quæ in multis

in multas inciderunt manus, & vulgo leguntur. Utinam latuissent, quæ sunt edita; nam si futuro in sæculo manserint, aut in malignas mentes inciderint, aut incautas, fortasse scandalum parient. Qui hæc scripsit, inquit, in beati tandem Petri cathedra sedet, & Christi Salvatoris vicarium gessit, ita scripsit Aeneas, qui postea summum Pontificatum adeptus, Pius II. appellatus est, nec invenitur mutasse propositum. Qui eum elegerunt, & in summo Apostolatus vertice collocarunt, ab iis scripta ejus approbata videntur. Verendum est, ne talia nostris aliquando Successoribus objiciantur, & quæ fuerunt Aeneas, dicantur Pij, atque ab ea Sede auctoritatem vendicent, adversus quam ignoranter latraverunt.

Ideo ad imitationem S. Augustini ejus dicta retractat.

§. 2. Cogimur igitur, dilecti filii, beatum Augustinum imitari, qui, cum aliqua in suis voluminibus erronea inseruisset, retractationes edidit. Humilis, & probatissimi vir ingenii, qui suas ineptias veraciter confiteri, ac corrigere, quam impudenter defendere maluit. Idem, & nos faciemus: Confitebitur ingenue ignorantias nostras, ne per ea quæ scripsimus juvenes, error irrepant, qui possit in futurum Apostolicam Sanctam Sedem oppugnare, nam si quem decuit unquam Romani primæ throni eminentiam, & gloriam defendere, ac extollere, nos illi sumus, quos sine ullis meritis pius, & misericors Deus, sola dispensatione sua, ad beati Petri solium, & dilectissimi Filii sui Domini nostri Jesu Christi Vicarium evocavit.

Et suadet, ejus scriptis Apostolicæ Sedis auctoritatem elidentibus non præstari fidem.

§. 3. Quibus ex rebus dilectiones vestras hortamur, & in Domino commoneamus, ne prioribus illis scriptis inhereatis, aut fidem ullam præstetis, quæ supremam Apostolicæ Sedis auctoritatem quovis pacto elidunt, aut aliquid astruunt, quod Sacrosancta Romana non amplectitur Ecclesia. Suadete omnibus, ut id solium præ ceteris venerentur, in quo Salvator Dominus suos Vicarios collocavit, & quod Beati Apostoli Petrus, & Paulus, suo Sanguine dicaverunt, nec putetis divinam providentiam, quæ cuncta gubernat, & nihil negligit eorum quæ creavit, inordinatam reliquisse militantem Ecclesiam, quæ cum sit sponsa Christi, profecto a Deo est, & ordinem habet, dicente Apostolo, Quæ sunt a Deo ordinata esse. Requirit autem ordo, ut inferiora a Superioribus gubernentur, & ad unum tandem perveniatur, tamquam Principem, & moderatorem cunctorum, quæ infra se sunt. Sicut græves unam sequuntur, & in apibus unus est rex, ita, & in Ecclesia militanti, quæ instar triumphantis habet, unus est omnium moderator, & arbitrer, Jesu Christi Vicarius, a quo, tamquam capite, omnis in subiecta membra potestas, & auctoritas derivatur, quæ a Christo Domino Deo nostro sine medio in ipsum influit. Nec profecto in alium, tamquam sui exercitus ducem, supremam auctoritatem Christus principaliter derivasset, quam in suum Vicarium,

qui Primus fuit Petrus, cui commissam novimus Dominici gregis curam, nec duo pluresve Petros Evangelistæ commemorant, nec duos aut plures instituit Dominus, qui suum locum tamquam capita tenerent æqualia: sed unum constituit, ut verticem, ac ducem, & pastorem universi gregis, Simonem Petrum, dicens, Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam: & tibi dabo claves Regni Cælorum: & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum, & in Cælo, & quodcumque solveris super terram, erit solutum, & in Cælo. Et, pascite oves meas. Quæ nulli alteri seorsum dicta leguntur, nisi Petro, ut in Petro unitas, & summa contineretur auctoritas, nec alius a petra dictus est Petrus, nisi Simon, ut intelligeremus unicum esse veræ, & solidæ petræ, id est, Christi, ut Paulus exponit, locum tenentem Simonem Petrum, qui solus pro Domino in periculo constituto exemit gladium. Petrus igitur, & successores ejus Romani Pontifices primatum in Ecclesia tenuerunt, & Nos hodie, quamvis indigni, sola Domini voluntate digni, tenemus, & quicumque Romanæ secundum canonicas sanctiones præficitur Ecclesiæ, quamprimum electus est in sacro Collegio, supremam a Deo potestatem, sine medio consequitur, & per ordinem in omnem distendit Ecclesiam. cujus peccata divino iudicio punienda relinquuntur, si quid adversus hanc doctrinam inveneritis aut in dialogis, aut in epistolis nostris, quæ plures a nobis sunt editæ, aut in aliis opusculis nostris, (multa enim scripsimus adhuc juvenes) respicite, atque contemnite, sequimini quæ nunc dicimus, & seni magis, quam juveni credite, nec privatum hominem plures facite, quam Pontificem. Aeneas recicite, Pium recipite. Illud, gentile nomen parentes indidere, nascenti; Hoc, Christianum in Apostolatu suscepimus.

Occurritque objectioni eorum qui dicebant ipsum Pontificem cum Pontificatu mutasse propositum, & ideo ejus vitam, & gesta recenset.

§. 4. Dicent fortasse aliqui, cum Pontificatu hanc nobis opinionem advenisse, & cum dignitate mutatam esse sententiam. Haud ita est, longe aliter actum. Audite filii conversationem nostram, brevis narratio erit, quæ vobis, quantum ad rem attinet, veritatem aperiet, & objectioni faciet satis. Anno salutis primo, & trigesimo supra millesimum quadringentesimum cum Dominico Capranica, quem Martinus V. in secreto Consistorio Cardinalem creaverat, Eugenius IV. spreverat, Basileam petivimus, ibique Concilium inchoatum invenimus, verum ab Eugenio revocatum, quamvis congregati noluerant obedire, asserentes jam inceptum Concilium sine consensu Patrum, qui convenissent, haud quaquam potuisse dissolvi. Julianus aderat S. Angeli Cardinalis, natione Romanus, moribus, & doctrina conspicuus. Is cum ceteris præfaret, audita Eugenii revocatione, præsidium dimisit tamquam summo Pontifici vellet obedire: sed cum auferretur in dies, Eugenio, vel invito Concilium, & multi ex diver-

diversis regionibus Episcopi, & Regum legati adventarent, Cardinales quoque ex Romana Curia profugi in dies nonnulli concurrerent, presidentiam resumpserunt, & auctoritatem Concilii mirum in modum extolles, eminentiam primae Sedis supprimere coepit. Venientes Eugenii Legatos, & potestatem Romanorum Praesulum magnificantes, apparenter confutavit, & cum esset facundissimus, facile persuasit auditoribus quae cupiebat. Cardinales ex Urbe profecti, Eugenio in fensi, vitam ejus ceteratim novi Curiales, qui (ut est omnis multitudo maledica, & inimica Principi) Eugenii nomen modis omnibus lacerabant. Nos, qui ex patria juvenes, non ex Urbe illuc migraveramus, & nova tum primum avis ex Senensi gymnasio evolveramus, rudes, & inexperi, vere esse arbitrabamur quaecumque dicebantur, nec putabamus mentiri alios, qui nesciremus ipsi mentiri, atque ut est innatum homini, tetra, & horrenda crimina odio habebamus. Nec Eugenium diligere poteramus, quem tot tantique testes indignum Pontificio dicerent. Aderant legati Parisiensis scholae, cujus est fama percelebris, affuerunt & aliquando vestri, & aliorum studiorum Germanicae nationis Oratores, & uno cuncti ore, Concilii generalis auctoritatem ad caelum afferebant. De potestate Romani Pontificis pauci erant qui loqui praesumerent, omnes, qui publice loquebantur, prurientes auribus, multitudini applaudebant. Accessit, & ipsius Eugenii consensus, qui dissolutionem Concilii a se factam, revocavit, & progressum eis approbavit, cum reconciliata Synodus Eugenio videretur, & pax Ecclesiae data. Praeterita enim omnia per duas literas Concilii Patres Eugenio sese remissuros, & pedes ejus tamquam beati Petri exoculatos promiserant, si revocata dissolutione, Concilio cursum permitteret, atque illi cohaereret. Novae intercessere discordiae, tum aliis de rebus, tum potissime super translatione Concilii, Graecorum causa, in alium locum. Eugenius in Italia, non sine ratione, Concilium petebat, popularitas synodalis transire montes horrebat, & in Avinione, aut in Sabaudia locum desiderabat. Adiverunt per id temporis duo viri ex Italia Basileense Concilium, Nicolaus Panormitanus Archiepiscopus, & Ludovicus Pontanus, Apostolicae Sedis Notarius, Alphonsi Magni Regis Oratores, qui velut duo orbis sidera, ceu Pontificii juris, & totius civilis sapientiae duo praecipua lumina, & clarissima censebantur. Hi dictis scriptisque Concilii gesta probabant, Eugenii facta damnabant, nec erat qui aut vellet aut auderet dicta eorum refellere. Quid ageremus? Audire potuimus, non discere? Rude nimis ingenium est, quod per singulos dies audita, & inculcata non capit. Quales magistri sunt, tales discipuli evadere solent. Paucos invenias Aristoteles, qui Planotica norint destruere dogmata. Non

est discipulus supra magistrum, inquit Dominus: nec nos magistrum potuimus superare. Julianus nobis, & Nicolaus, & Ludovicus, & alii complures fuere magistri, schola, Basileensis Conventus, in quo raro aliquis Eugenii causam defendit. Adversus Concilii dignitatem mutire aliquid, crimen haereticum fuit. Una omnium, vox Concilium Eugenio praeferebat. De Sedis Apostolicae praecellentia aut silentium, aut contemptus. Concilium Concilium cuncta sonabant. Dicimus ergo quae audivimus, & post aliquot annos, existimantes nos aliquid esse, diximus, ut est apud Satyricum. Semper ego auditor tantum? Numquamne reponam? Puidit semper discipulum agere, subtraximus ferulam manuum, coepimus loqui, & Magistri personam induimus. Scripsimus epistolas, & opuscula, hoc omniibus passim datur, docti, & indocti scribant, & quae scriptis ipse, nemo contemnat, nisi editionis fervorem tempus extinxerit, nobis placebant scripta nostra, more poetarum, qui poemata sua tamquam filios amant. Nec Basileam quemquam inveniebamus, qui ea damna- ret, probant enim similia similes, applaudabamus nobis ipsis, & in editionibus nostris gloriabamur. Et quamquam postea Eugenius Concilium in Italiam transtulerit, & cum Graecis Ferrariae, ac demum Florentiae convenerit, quamquam Julianus Sancti Angeli, & Joannes S. Petri Cardinales, quibus plurimum credebamus, ad Eugenium defecissent, quamquam paucissimi in fide Basileensi remansissent, nolimus tamen credere existimantes cunctos, qui abibant, metu recedere, ne bona temporalia perderent, & cum nihil haberemus, quod nobis auferri posset, perseverandum putavimus, ne partem quae verior nobis apparebat, relinquentes, detrimentum animae faceremus. Manifestum igitur Basileae, quoad Eugenium, ut credidimus, iusto iudicio deposito, Amadeus Sabaudiensis susceptus est, & Felix V. appellatus, quem non ut idolum, quod erat, sed tamquam verum Christi Vicarium venerati sumus, nihil ad haec sinistra putantes intercessisse. At cum Fredericus Romanorum Rex, Aquigraui coronatus, domum repetens, Basileam transitum fecisset, rogatusque Felicem illic praesentem accedere, nullo pacto persuaderi potuisset, ut honorem ei, tamquam Romano Pontifici, exhiberet, aut publice cum eo verba misceret, tum primum consideravimus possibile esse, quod partem erroneam sequeremur, quando Rex, Imperator Romanorum futurus, in tanto negotio dubius esset, & ad Eugenium inclinaret magis. Multum, & saepe inter nos ipsos cogitavimus, quis esset modus inveniendi verum, numquam enim volentes erravimus. Rogati in familiam Frederici transire, non renuimus. Erat tunc ille cum tota fere Germania neutralis. Concilium Basileae dicebant esse Germani, & idolum ejus respuebant, nec Eugenio, nec Basileensibus plene obediebant. Placuit ad neutrales tran-

les transire, ut verum apud eos liberius audiremus, & si recedendum esset ab uno extremorum, per aliquod medium transiremus ad alterum, & eorum iudicium spectaremus, qui non essent affecti causa. Manifestum in aula Frederici pluribus annis, illic varias audivimus opiniones. Neutralitatem idcirco Teutones induerant, ut concordia facilius inveniretur, non ex consilio Solonis, qui tumultuante Civitate, extorrem fecit cum, qui sine parte remansit. Multa inter neutrales didicimus quae nos antea latebant, Eugenium falso de multis accusatum invenimus, Cardinalesque qui Basileam venerant, ob privatas inimicitias bono, & sancto viro potestatem inuere voluisse, qui tamen cuncti postea ad eum redierunt, & veniam errati petierunt.

§. 5. Forte per id tempus Julianus Sancti Angeli Cardinalis, cujus supra meminimus, ex Ungaria, quae sibi decreta, contra Turcas fuerat provincia, Flavianum venit, quae hodie Vienna dicitur, praecipuum Austriae columnem, saepe cum eo sermonem pro veteri consuetudine miscuimus, saepe de rebus Basileensibus disputavimus, tuebamur antiquam sententiam, ille novam defendebat. Extollebamus generalis Concilii auctoritatem, ille Apostolicae Sedis potestatem magnopere collaudabat. Dicebamus Concilium Basileense jure perseverasse, quamvis Eugenius Praesidentes revocasset, & hoc eius factum accusabamus, ille dissolutum seu translatum rite Concilium affirmabat, & Basileensem opera multis modis detestabatur, Basileaeque non Synodum Ecclesiae, sed Satang, & ministrorum ejus synagogam remansisse dicebat. Diutina fuit inter nos concertatio, verum modesta, & charitate plena. Ad extremum cum suis scriptis, dictisque Cardinalem vinceremus, premeremusque vehementer, subridens ille, Tu, inquit, Aeneas tabellis obfignatis agis mecum, & quoniam aliquando sensimus ut dicis, idcirco, & hodie idem putas debere sentire, & addictos priori sententiae censet? Verum propterea non sumus liberi, quia mutare sententiam usque ad mortem possumus. Cur enim non liceat omni tempore, relicto falso, verum amplecti? Fateor me dixisse, & scripsisse, quae refers, verum a vero remotum errasse. Ac tu, qui, ut ais, me doctore Basileensibus credere adductus es, errantem olim sectatus es, cur modo non sequeris recta monentem? Praesumpti de meipso, dum essem Basileae nimis, quamvis deceptus decepi, & credens prodesse, nocui, in medio Ecclesiae docens quae non didici, cecus erravi, & in tenebris ambulavi, reliqui tandem Ecclesiam malignantium, & cum impiis federe recusavi. Revelavit Dominus oculos meos, & consideravi mirabilia de lege sua: cognovi priorem errorem, & quantum a vero procul abiissent Basileenses, plane intellexi: Adii Romanam Curiam, & Eugenio, cum iuissem rebellis, submissi ceruicem, a quo miser-

Julianus S. Angeli Cardinalis Romanus multis quas hic habes rationibus huic Pont. in minoribus existenti, errorem esse sui opinionem demoustravit.

cordiam consecutus, ad unionem Graecorum navavi operam, & illis Romae Ecclesiae reconciliatis, adversus impios Turcas legationem accepi. Castigans castigavit me Dominus, & morti non tradidit me, sed humiliatum exaltavit, quia cognito in errore non perseveravi, sed mox in viam redii, & ex magistro factus discipulus, ex magno parvus, expurgato veteri fermento, novum hominem indui, & vere matris lacte nutritus, ad fontem veri perveni, quem sancti Doctores ostendunt Graeci, & Latini, quorum una vox est, salvari non posse, qui Sanctae Romanae Ecclesiae non tenet unitatem, omnesque illas virtutes mancas esse ei, qui summo Pontifici obedire recusat, quamvis in sacco, & cinere jacens, dies & noctes jejundet, & oret, & in ceteris videatur legem implere, quia melior est obedientia, quam victima, & omnis anima potestatis sublimioribus subiecta est, & Romanum Praesulem in Ecclesiae vertice constitutum esse constat, a quo nullam ex ovibus Christi exemptam novimus. Ego ad ovile redii, qui diu erraveram extra caulas, & pastoris Eugenii vocem audivi, tu si sapias, idem facies.

§. 6. Haerent pectori nostro verba viri, quae saepe ad nos repetit non sine charitate ardenti, & amore singulari. Interea ex diversis regionibus homines doctissimi Caesarem adierunt, quibuscum placidos de eisdem rebus miscuimus sermones, semper ad verum intenti, cujus est natura hominis avida. Multum profuit nobis Joannes Caravaialis Apostolici Palatii Auditor, natione Hispanus, qui Juliano defuncto, in titulo Cardinalatus ac Legatione successit: quo cum saepe de Concilio Basileensium amice disputavimus. Nemo doctus ad Imperatorem venit, quem de his rebus in colloquium non adduceremus. Cumque Caesar ad unionem Ecclesiae procurandam in Nuringberga suae nationis conventum instituisset, decrevissetque summum Pontificem adhortari, ut Constantiense novum Concilium indiceret, Legatumque mitteret, ac Basileenses pariter inducere ut eo se transferrent, ut ibi pax Ecclesiae redderetur, primi Basileenses recusavere. Quod audiens Thomas Aselbachius ex Germanis insignis Theologus, nunc, inquit, scio Basileenses Spiritum Sanctum non habere ductorem, quando tamquam Imperatoris legem effugiunt, idem multi alii dixere viri doctissimi, & opinione sanctitatis illustres.

§. 7. Quibus consideratis, caligo tandem ab oculis nostris cecidit, quae velut araneorum tela, verum cernere impedi- bat. Recognovimus errorem nostrum, venimus Romam, Basileense dogma rejecimus, Eugenio Pontifici Maximo caput submissimus, & reconciliati Ecclesiae Romanae, doctrinam ejus imbuimus, & illud Hieronymi diximus, Ego nullum primum nisi Christum sequens beatitudinem tuam, id est Cathedrae Petri communionem confocior. Super illam fundatam Ecclesiam scio. Quicumque extra hanc domum agnum

Et eidem multum profuit Joannes Caravaialis Hispanus, qui Rotae Auditor fuit, & deinde Cardinalis.

Cognito tandem errore Romam venit, & reconciliavit se Ecclesiae.

solus homo ingratus, inobediens ac rebel-
lis inter creata reperitur, peruersi angeli
ruinam imitatus. Ille in celo superbiens,
Creatorique similis esse cupiens, in
abyssum precipitatus, meditati sceleris
poenas dedit.

Homo autem
equale se Deo
facere voluit.

§. 1. Homo de limo factus, & in terra
positus, siue imbecillitatis immemor, &
ipse quoque alta cupere cepit, qui de
ligno vefcens prohibito, per boni, & mali
cognitionem, aequalitatem cum diis opta-
uit, propter quod de paradiso deliciarum
ejectus in multas ærumnas datus est, &
porta regni cælorum clausa, mors introi-
uit per orbem terrarum, quæ nulli homi-
num parcat. Quantum filii Adæ ante
diluvium aberraverint, & quam procul a
divina voluntate recesserint, secuta ultio
patescit, quæ omnem carnem aquarum
inundatione deleverat, ea excepta quæ
cum pio Noe in arca salvata est. Ceterum
neque in filiis æræ nequitia ac perfidia de-
fuit, malignati & ipsi sunt, & in omne
prolapsi nefas. Turris Babel in contume-
liam Domini coepa est, & ibi labium uni-
versæ terræ divisum. Ab his bella intro-
ducta sunt, rapinæ, tumultus, incendia,
cædes, adulteria, supra, periuria, & ido-
lorum cultus, & quicquid malorum libido,
aut superbia gignit. Paucissimi usque ad
Abraham reperti sunt divinæ legis ama-
tores.

Salvator au-
tem Christus
ex semine
Abraham na-
sci, & crucis
mortem sub-
ire, & huma-
nam naturam
salvare digna-
tus est.

§. 2. Ille vero unicum certumque pie-
tatis exemplum, adeo voluntati Dei sese
submitit, ut proprium filium immolare
non dubitaret. Propter quod in semine
ejus benedictæ sunt omnes gentes. Ex cu-
jus liberis non solum Prophetæ orti sunt,
divinæ legis prædicatores, sed ipse quoque
Salvator Christus, secundum carnem na-
sci dignatus est, qui pro salute humani ge-
neris cum in forma Dei esset æqualis Patri,
exinanivit semetipsum, formam servi ac-
cipiens, & homo factus, tædia carnis subiit,
tormenta, & cruciatus pertulit. Et extre-
mam mortem, non secundum naturam,
sed violentam, sed ignominiosam, sed
acerbissimam, & vix homini tolerabilem,
in ligno Crucis sustinuit. In quo moriens,
mortem nostram destruxit, & vitam re-
paravit. Despoliavit inferos, abduxit san-
ctos Patres, & victor mortis, ac diaboli
triumphator, cælum jam longo tempore
clausum, aperiens, ascendit ad Patrem,
nobisque viam ostendit, per quam sequi
eum possemus, evangelica lege tradita,
& baptismo, ceterisque sacramentis aper-
tis, per quæ lapsi repararemur, & salva-
remur.

Homo tamen
magis ingra-
tus est. Et
multi a fide
Catholica de-
viant.

§. 3. Nec tamen tot tantisque allec-
ta beneficiis, nostra protervitas ac maligni-
tas conquievit, nec gratum exhibuit ani-
mum, nec vitam deseruit homo. Sed quo
majori præventi sumus munere gratiarum,
eo magis ingrati reperimur, & ad illicita
procliviores. Nam quomodo sublimem
diligimus aut honoramus Deum? Quo-
modo ejus mandata servamus? Quis sacro-
sancto Evangelio paret? Quæ reverentia
legum? Quis canonum metus? Quæ sub-

jectio erga superiores? Quæ charitas erga
inferiores? Quis æquitatis? Quis justitiæ
cultus? Quæ religio? Qui mores homi-
num sunt? Qui dicunt in cordibus suis,
Non est Deus. Alii impia efferunt dogma-
ta, & blasphemias in Deum cudunt.
Alii voluptatum servi nil aliud cogitant,
nisi quomodo libidines suas expleant. Alii
opibus inhiant alienis. Alii humanam
sanguinem sitiunt. Rara innocentia est,
eaque parum tuta. Neque propinquitatis
jura profunt, neque scriptæ, sanctæque
moribus leges. Viribus, & fraudibus cun-
cta obediunt, ita ut neque abs re princeps
mundi hujus appelletur diabolus, quando
pars orbis major ejus arbitrio ducitur.
Nam quantum est, quod pseudopropheta
Mahumetis infamia possidet? Orienti præ-
cipuam portionem, & Aphricæ maxima
regna, & in Hispania Granatenfes, & in
Græcia multa provinciæ sub Mahumete,
Christum blasphemant. Nec parva Judæo-
rum natio, per orbem terrarum late dis-
persa, sancti Evangelii, & Christianæ le-
gis inimica. Nec desunt in Septentrione,
atque in Oriente cultores idolorum, in
angulum Europæ Christianitas redacta est.
Nam quamvis per Asiam ac Lybiam Chri-
stiani non pauci dispersi esse ferantur, non
tamen illorum sincera est fides, qui pro-
cul ab Apostolica Sede inter infideles ha-
bitantes, & cum hæreticis communican-
tes, improba quædam sapiunt, & multis
erroribus sciant. Nec Christiani qui sunt
in Europa, tam re quam nomine Christia-
ni existunt. Adumbrata quidem, & ficta
est multorum religio, sicut opera ipsa ma-
nifestant. Nam quotus est, qui digna Chri-
stiano faciat opera? A fructibus eorum
cognoscetis eos, inquit in Evangelio Do-
minus. Si vivimus, ut Christus jubet,
Christiani sumus. Joannes Apostolus, ejus
filios esse homines asserit, cujus opera fa-
ciunt. Si Dei mandata servamus, Dei
proculdubio filii sumus, sin diaboli, ad
eum pertinemus, dicente Domino, Vos
ex patre diabolo estis. Dura sententia, &
tamen vera. Illius quisque filius est, & ad
eum pertinet, cujus mandata scdatur.
Quantum autem ingrati Christiani a divi-
nis præceptionibus procul abierint, &
quantum diabolicis suggestionibus adha-
serint, per sese quis intelligit. Interroget
quisque conscientiam suam, & retroactam
ante oculos mentis vitam colloquet, &
quantum ab officio veri Christiani recesserit,
palam cognoscat. Quæ cum ita sint,
maxima est summi Dei benignitas, & in-
credibilis misericordia, quæ nos tolerat,
& vivere sinit, expectans ut aliquando
conversi redeamus in viam.

§. 4. Sed inventi sunt in omni ætate
nonnulli Deo placentes, viri sancti, qui
vivi in carne, desideria carnis vice-
runt, & cælestem in terram vitam ege-
runt. Quorum meritis, & intercessionem
sustentata est mundi machina, & commi-
natus ignis retentus, & ira Dei ultioque
suspensa. Nec dubitamus, quin hodie
quoque aliqui sint accepti Deo, quorum
preces

Semper ta-
men fuerunt
aliqui vici Deo
accepti qui e-
jus iram pla-
caverunt.

preces cælestem nobis Regem placatum,
benignumque reddant.

Maximè Be-
tus Bernardi-
nus Senensis
qui Religio-
nem S. Fran-
cisçi ingressus
fuit, innocen-
temque vitam
duxit, & mi-
racula fecit.
Et ideo a Pa-
pa Nicolao V.
canonizatus,
ut sup. in
constit. s. fol.
306.

§. 5. Inter alios autem qui Deo placue-
runt, & divinam nobis clementiam placave-
runt, urbs Senæ inter Etruscos nobilis,
ætate nostra Bernardinum aluit, qui nobili
loco natus, in adolescentia flore mundo
renunciavit, & ingressus B. Francisçi Re-
ligionem, cum frater sui Ordinis procul
abiisse ab institutis, & regula Patris repe-
risset, eos acriter correxit. Et cum eos
omnes in viam reducere non posset, seque-
stratis pluribus, quibus regulam reservare
placuit, cum his cœnobis frequentavit,
quæ multa de novo correxit, & sanctissi-
mis institutis reformavit. Circuivit Italiam
predicando, vitia fulminavit, virtutes
erexit. Mira ejus abstinentia fuit, mira
integritas, moderata gravitas, eloquii
multa suavitas, multa doctrina. Et quo-
niam verus erat paupertatis cultor, hostis
pecunie, & omnium deliciarum inimicus,
semper in ejus vultu ingens alacritas emi-
cuit, & in mentem summa quies, ut qui
sola innocentia gaudebat, nullius sibi con-
scius criminis, scandalis quampluribus in
Italia obviavit, & multa miracula perpa-
travit, propter quæ adhuc vivens sanctus
habebatur, & miro plebium colebatur ho-
nore, nusquam sine populi frequentia, &
singulari reverentia receptus. Qui cum
apud Aquilam Marforum urbem, hujus
vitæ cursum peregrisset, a Nicolao Quinto
prædecesore nostro, ipso Jubilei Anno,
cum Christianis orbis ad purgandas vitio-
rum fordes, frequens urbem inviseret,
inter sanctos Christi Confessores relatus
est.

Catarina Vir-
go etiam Se-
nensis Ange-
licam in terris
vitam duxit.

§. 6. Fuerat, & in ætate superiori, pa-
rentum nostrorum memoria, in eadem
urbe, & in sexu femineo virgo Catarina,
non minoris meriti, nec minus accepta
Deo. Cujus preces in conspectu præcelsæ
divinitatis, humano generi admodum sa-
lutares, & olim fuisse, & nunc esse, & in
posterum fore, non dubitamus. Nam si-
cut peccata malorum hominum, ac bla-
sphemiam iram Dei super nos provocant,
ita & sanctorum opera rogaminaque aver-
tunt. Verum Catarina quamvis angelicam
vitam in terris egerit, & ante annos octua-
ginta decedens, ad cœlum migraverit,
multisque signis, & gloriosis miraculis
claruerit, non tamen adhuc inter sanctas
Christi virgines a militante Ecclesia re-
cepta erat. Neque enim Romani Pontifi-
ces, qui ante nos fuerunt, id decreve-
rant.

Urb. vi. Inn.
vii., & Greg.
xi. volebant
eam canoniz-
zare, sed ob
varias pertur-
bationes non
potuerunt.

§. 7. Voluerat Urbanus Sextus hunc
ei honorem impartiri, & post eum Inno-
centius Septimus, ac deinde Gregorius
Undecimus, qui hujus virginis, & sanctæ
conversacionis ejus, præcipuam habere
notitiam. Sed vexati perturbatione schis-
matis, quod eorum tempore viguit, &
multis bellorum turbinationibus ac molestiis
agitati, divino, juxta diximus, consilio id
omiserunt, ne seivente divisionis procella,
quod sanctum una obedientia decrevisset
prophanum altera censuisset. Dilata est res
Tom. III. Par. III.

usque ad tempora nostra, nobisque hujus
facerrimæ virginis canonizatio reservata,
tamquam contræanea nostræ atque con-
civis, ut Senensis virginis sanctitas, de-
creto Senensis hominis in Romana Sede
sedentis, prodiret in lucem.

§. 8. In qua re non imus inficias, affe-
ctum nos aliquem sanctum, & pium
traxisse. Quis est enim, qui suæ urbis pre-
conia, suæ patriæ laudes, sui generis vir-
tutes, non libenter vulgari procuret, cum
id possit rite, & honeste facere; excellen-
tia facta, & illustres virtute homines, &
in omni genere, & in omni parte orbis,
nemo est qui non cupidum preconizandi
affectum habere videatur; libentius tamen,
& majori cum jucunditate, sua in
patria, & in sua gente. Etsi nos quidem
B. Catarina sublimes dotes, nobile ingen-
ium, divinam mentem, sacratissimam vol-
untatem in omni natione quam latissimi
vidissemus, latiores tamen in urbe Senensi,
quæ nos genuit. Siquidem meritum,
eius longe magis peculiariter esse confidimus
participes, quam si virgo hæc aut in
Africa, aut in Scythia, aut in India nata
fuisset. Neque enim fieri potest, quin
sanctorum propinquitas aliquid habeat præ-
rogative. Nil tamen ob hanc causam, plus
minusve dicere licet, quam verum est.
Nec propter cognationem, aut patriæ cha-
ritatem, inter sanctos quisquam sine me-
ritis, sine solito examine, sine consuetis
solemnitatibus referendus est. Quapropter
& si jucunde audivimus B. Catarina Sen-
nensem esse, cujus Canonizatio petebatur,
non tamen in ejus Canonizatione quid-
quam omisimus ex his, quæ tanta in so-
lemnitate requiruntur. Aderant multæ
preces non modo Senensis populi, verum
etiam aliorum. Nam, & carissimus in
Christo filius, Fridericus Romanorum Im-
perator Augustus, simulque dilectus filius
nobilis Vir Paschalis Venetiarum Dux,
nobis supplicavit, ne hanc Virginem suo
in terris honore privatum ulterius esse sine-
remus, in quam multorum populorum
devotio esset incensa, & multa de ipsa mi-
racula vulgarentur.

Hic ideo Pont.
Catarina non
quia Senen-
sem, sed
quia meritis
preclaram co-
gnovit, & Pri-
denius Imp.
& Paschalis
Dux Venetiarum
apud Ibra
Pont. pro hac
canonizatione
intercedunt.

§. 9. Mantuam vero petentes, cum in-
ter eundem apud Senenses aliquamdiu su-
perfedimus, & ibi in Consistorio publico
ingentia ejus merita, & miraculosa signa
nobis essent exposita, vehementerque pre-
ces porrectæ, ut sanctorum Christi hono-
res illi decerneremus, haud quaquam statim
annuimus, sed pro veteri consuetudine,
tribus nostris S. R. E. Cardinalibus,
uni Episcopo, alteri Presbytero, reliquo
Diacono, vivæ vocis oraculo commissi-
mus, ut debitis habitis processibus de vita
& moribus ipsius Catarina, denique mira-
culis ejus, siue in vita, siue post mortem
patratis, & de reliquis ad Canonizationem
necessariis diligenter inquirerent, nobis-
que in secreto Consistorio, ut moris est,
fidelem relationem facerent.

Dum Senis
commoraba-
tur ad preces
sibi porrectas,
in publico Co-
nsistorio inqui-
sitionem fieri
super vitæ, &
miraculis Ca-
tarinae jussit.

§. 10. Commissarii per annum, & ultra,
donec ex Mantua Romam rediissemus,
rem discutientes inventis processibus anti-
quis,
O 2

Et ex relatio-
ne habitam
fuit a Com-
missariis, quod
in Inquisitione
ne factum ve-
rificata quæ
hic continen-
tur.

quis, apud Venetos, & alibi habitis, examinatisque de novo testibus, & summa cum diligentia cunctis ponderatis, cum feorū inter Cardinales tantum, omnium quæ invenerant, veracem nobis relationem fecissent, ac demum per advocatum eam quæ nobis exposuerant, in publico Confitorio denuo recitari curassent, postremo convocatis in aula nostra Romæ universis, qui tunc erant in curia Ecclesiarum præfulibus, assistentibus nobis Cardinalibus, iterum Commissarii præfati per organum venerabilis fratris nostri Gualielmi Episcopi Portuensis, natione Gallici, qui primus eorum erat, rursus cuncta quæ invenerant, & rite probata videbantur, coram explicaverunt, ex quorum relatione, quæ amplissima, & ornatissima fuit, hæc summam accepimus quæ vera, comperta, cognita, & explorata sunt.

Virg. Catarina
Semenfis
ac aliquarum
miraculorum
compendium.

§. 11. Virgo Catarina ex Civitate Semenfi orianda, mediocribus orta parentibus, prius Deo sese dedicavit, quam Deum posset per ætatem cognoscere. Sex annos nata, ut Domino serviret, eremum concupivit, & urbe egressa, in caverna, loco solitario, delituit, quamvis jubente spiritu, paululum demorata, domum rediit. Angelicam salutationem edocta, quoties paternæ domus scalam ascendit, toties per singulos gradus, flexo geniculo, Beatissimam Virginem matrem Domini salutavit. Et anno corrente ætatis suæ septimo virginitatem suam consecravit Christo, quem sua in majestate sedentem mirabili visione contemplata est, & arcana celestis aula vidit, quæ non potest effari lingua mortalis. Mundanas delicias a se omnes abdicavit. Orationi totam se dedit, corpusculum suum vigiliis, jejunio ac verberibus afflixit. Coguales puellas, ut idem facerent, & docuit, & suavit. Pubes effusa, scissis crinibus, mortale conjugium recusavit. Convicia, & maledicta hominum sprevit. Beati Dominici habitum quem femine gestant, de poenitentia nuncupate, extorxit, protinusque impetravit. Ancillare officium in paternæ domo exercuit, nihil magis cupiens, quam vilis apud homines, & abjecta videri. Pauperibus Christi (nam id pater ei indulserat) larga manu subvenit, agrotantibus summa diligentia ministravit. Diabolicas tentationes, & assiduas malignantium spirituum pugnas, patienti clypeo, & fidei galea superavit. In carceratos, & oppressos, quibus valuit modis, consolata est. Nullum ab ea verbum non religiosum, non factum excidit. Omnis sermo ejus, de moribus fuit, de religione, de pietate, de contemptu mundi, de amore Dei, & proximi, de cœlesti patria. Nemo ad eam accessit, qui non doctior meliorque abierit. Doctrina ejus insula, non acquisita fuit. Prius magistra visa est, quam discipula, quippe quæ sacrarum literarum professoribus, ipsisque magnarum Ecclesiarum Episcopis, difficillimas de divinitate quæstiones proponentibus, prudentissime respondit, & adeo satisfecit, ut tamquam

agnos mansuetos remiserit, quos tamquam lupos ac leones feroces acceperat, quorum nonnulli, divinam in virgine sapientiam admirati distributis mox inter Christi pauperes, quas possidebant, substantiis, accepta Domini cruce, vitam deinde Evangelicam egerunt. Summa hujus Virginis abstinencia fuit, & admirabilis vitæ austeritas. Nam cum vini, & carniū usum prorsus abjecisset, nec pulmentariis ullis uteretur, ad extremum eo deducta est, ut nec legumina ederet, nec panem vesceretur, nisi coe esset, quem verus Christianus in Sacramento sumit altaris. Inventa est aliquando a die Cinerum usque ad Ascensionem Domini jejunium perduxisse, sola Eucharistia communione contenta. Per annos circiter octo, minimo herbarum succo, eorumque parum retento, & communione sacra, sustentata est. Ad cibum quasi ad supplicium pergebat. Ad communionem altaris, quæ illi fere quotidiana fuit, quasi ad cælestes nuptias invitata esset, summa cum alacritate proficiscebatur. Cilicio sub veste utebatur, quo carnem macerabat. Nulli illi plume, nulla pulvinaria erant. Lectum sibi ex tabulis confecerat: atque in eo jacens, brevissimum somnum accipiebat. Raro enim ultra duas horas interdiu noctuque dormiebat. Reliquum omne tempus, vigilando, orando, prædicando, opera misericordie agendo, contrivit. Spissis cordulis carnem suam maceravit: dolore capitis pene assiduo torquebatur. Assuabat febribus: nec aliorum diversorum morborum cruciatu carebat. Luctabatur quam frequentissime cum demonibus: multique illorum molestiis vexabatur. Sed aiebat cum Apostolo: Cum infirmor, tunc fortior sum. Nec enim in tantis laboribus desiciebat, nec charitatis opera negligebat. Assisteat miseris indigna ferentibus. Arguebat peccatores, & blandissimis verbis ad poenitentiam revocabat. Præcepta salutis omnibus læta dabat. Quid scelerandum, quid fugiendum esset, alacri vultu ostendebat. Dissidentes summo studio componebat. Multa extinxit odia, & mortales sedavit inimicitias. Pro pace Florentinorum, qui cum Ecclesia dissidebant, & interdicto suppositi Ecclesiastico erant, Apenninum, & alpes transire, atque usque in Avinionem ad Gregorium Undecimum Pontificem maximum antecessorem nostrum proficisci non dubitavit. Cui votum suum, de petenda urbe Roma, in occulto factum, & sibi soli ac Deo notum, sese divinitus cognovisse monstravit. Fuit enim in ea spiritu prophetiæ, & multa prædixit antequam fierent, & occultissima revelavit. Rapiebatur sepe a spiritu, & in aere suspensa, divinis contemplationibus pasciebatur, adeo extra se acta, ut expuncta percussaque, nihil omnino sentiret: idque frequenter ei contingebat, cum divinissima reficeretur Eucharistia. Magnum, & sanctum erat in plebibus Catarina nomen: & undique ad eam agroti, & malignis vexati spiritibus, deducebantur, & multi curaban-

curabantur. Languoribus, & febribus in Christi nomine imperabat, & demones cogebat ab obsessis abire corporibus. Propter quas res, duobus Romanis Pontificibus Gregorio XI. (cujus pauloante meminimus) & Urbano VI. acceptissima fuit, adeo ut legationibus eorum fungeretur, multique, & magnis spiritualibus gratiis ab eis donaretur.

Catarina obiit
Romæ an-
num agens tri-
gesimum ter-
cium.

§. 12. Eadem cum vitæ agonem jam peregisset, anno ætatis suæ tertio circiter ac trigesimo in Urbe Roma diem suum clausit. De cujus animæ in cælum assumptione, & gloriosa receptione, stupendæ ac mirabiles revelationes facte reperuntur apud eas personas, quæ virginem dilexerunt, maxime vero apud ejus confessorem Raimundum Capuanensem Sacra Theologia Magistram, qui postea Generalis totius Ordinis Prædicatorum pater, magister, & rector effectus est. Is namque cum Janua ageret, ea nocte qua virgo migravit, hora matutina in dormitorio apud imaginem Matris Domini, eam contemplatus est miro splendore fulgentem, & verba ad se consolatoria dicentem.

Et sepulta
fuit in Ec-
clesia S. Mariæ
supra Minerva-
rum. Et mira-
culis claruit.

§. 13. Corpus ejus aliquamdiu servatum, denique in Ecclesia Fratrum Prædicatorum, quæ de Minerua dicitur, Romæ conditum est non sine magna populi devotione ac reverentia. Cujus tactu plerique agroti salutem consecuti sunt a Deo: & nonnullis saluti fuit ea tetigisse, quæ sacra Virginis membra tetigere. Postea quoque virgo ipsa jam Cælo recepta, vota supplicantium benigne audivit, & ut a sponso, & Domino Christo suo Salvatore exaudirentur, curavit. Multi enim ex diversis ægritudinibus curati sunt, qui audita beatæ Catarina gloriofissima fama, ejus patrocinium supplices petivere. Propterea Venetiis, ubi numquam virgo ipsa fuerat, & multis in locis nomen ejus cum veneratione receptum est, & vota ei plurima sunt.

Vota de cano-
nizanda B. Ca-
tarina data
sunt.

§. 14. Hæc, & alia quamplurima cum venerabilis frater noster Episcopus Portuensis, in conventu Cardinalium, & Præfulum exposuisset, & liquido probata esse affirmasset, rogati singulatim tum omnes Cardinales, tum Præfules, qui plurimi affuerunt, sententiam dicere, totis suffragiis beata virgo digna cælo, & astris, declamanda visa est. Nec quisquam, fuit qui non magnopere canonizationem ejus faciendam probaverit.

Pont. in Basili-
ca S. Petri
ceremoniis
peractis Ca-
therinam cano-
nizavit, &
inter Sanctas
Virgines col-
locavit.

§. 15. Quibus ad longum auditis, justissimus in Basilica Beati Petri Apostolorum Principis suggestum magnum, & ornatum apparari, super quo hoc hodie adstante populo, & clero, sermone de vita, & miraculis hujus Virginis per nos habito, Missarum solemnibus celebratis, & consuetis ceremoniis rite peractis, ad canonizationem hujus Virginis, sub his verbis duximus procedendum. Ad honorem omnipotentis, & æterni Dei, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ad exaltationem fidei catholicæ, & Christianæ religionis augmentum, auctoritate Domini nostri Jesu

Christi, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, ac nostra, Catarinam Senenfem illustri, & indelebilis memoria virginem, cujus corpus in Ecclesia Prædicatorum, quæ Minerua dicitur, Romæ jacet, & in cælesti Hierusalem, inter beatarum virginum choros, quando id ejus virtus, divina suffragante gratia, meruit, jam pridem fuisse receptam, & æternæ gloriæ corona donatam, de fratrum nostrorum consilio declaramus: eamque tamquam sanctam publice privatimque colendam esse decernimus, & definimus, atque in sanctarum cathalogo virginum, quas Romana veneratur Ecclesia, redigi, & adscribi mandamus.

Statuitur, eju-
festum pro
Dominica
Maii.

§. 16. Statuentes festum ejus singulis annis prima mensis Maii Dominica die, ab universali Ecclesia celebrandum esse, & omnes illi honores præstandos, qui ceteris sanctis virginibus convenire noscuntur.

Et indulg. dat
ejus sepulchra
visitantibus.

§. 17. Et insuper sepulchrum ejus in ipso festo visitantibus, septem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis poenitentibus, in forma Ecclesiæ consueta misericorditer in perpetuum relaxamus.

Sanctio poe-
nalis.

§. 18. Nulli ergo, &c.

D.P.A.3. dies
29. Apr.

Si quis autem, &c.
Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo sexagesimo primo, tertio Kalendas Maii Pontificatus nostri Anno Tertio.

IX.

Contra Clericos, ad Sacros Ordines male promotos.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

CUM ex sacrorum Ordinum collatione, character invisibilis animæ imprimitur, sacra mysteria dispensentur, & ipsarum cura tribuatur animarum; in eorum susceptione, excessus graves, tanto magis plecendi sunt, quanto ex illis majora in mentibus fidelium scandala generantur.

Exordium.

§. 1. Cum itaque (sicut dignorum relatione, non nisi moleste accepimus) nonnulli Clerici, extra tempora a jure statuta: quidam ante ætatem legitimam, aliqui vero sine dimissoriis literis contra sanctiones Canonicas, se faciunt ad sacros ordines promoveri.

Causæ constitutionis.

§. 2. Nos eorumdem temeritatem, tali castigatione reprimentes, ut aliis in posterum committendi similia, aditus precludatur; auctoritate Apostolica, hæc constitutione perpetuo valitura, statuimus, & ordinamus, quod omnes, & singuli, qui absque dispensatione canonica, aut legitima licentia sive extra tempora a jure statuta, sive ante ætatem legitimam, vel absque dimissoriis literis, etiam citramontanis (præterquam si in hoc ultimo casu, per cameram Apostolicam, juxta illius stylum ordinati fuerint) ad aliquem ex sacris

Pœna contra
male promo-
tos.